

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ, ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ доц. Гусев С.О.
« 14 _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Підготовки: доктора філософії

Галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

За спеціальністю: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика)

Кваліфікація: Доктор філософії з теорії і методики навчання математики

Освітньо-наукова програма: Теорія і методика навчання математики

Факультет математики, фізики і комп'ютерних наук

Вінниця – 2023р.

Робоча програма обов'язкової дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти» для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика)

Освітньо-наукова програма: Теорія і методика навчання математики

Мова навчання: українська

« 14 » серпня 2023 року

Розробник: **Столяренко О. В.** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки, професійної освіти і управління освітніми закладами
протокол № 1 від « 14 » 08 2023р.

Завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Акімова проф. О.В. Акімова

Програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації
протокол № 1 від « 14 » 08 2023р.

Голова НМК О.В. Волошина О. В. Волошина

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни: (нормативна/вибіркова)	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів -3 Кількість кредитів на поточний навчальний рік - 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	обов'язкова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачено	Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика) Освітньо-наукова програма: Теорія і методика навчання математики	РІК НАВЧАННЯ	
		2	2
		СЕМЕСТР	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90 Кількість годин на поточний навчальний рік - 90 Кількість годин на 1 семестр –90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача - 2</i>	Ступінь вищої освіти: Доктор філософії	10 год.	4 год.
		Практичні заняття	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні роботи	
		год.	год.
		Індивідуальні заняття	
		Самостійна робота	
		60	80
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33, 3 % : 66, 6 %

для заочної форми навчання – 11, 1 %: 88,9 %

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти» є підготовка фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в сфері дидактики математики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти» є: формувати у майбутніх здобувачів ЗВО знання про специфіку науково-педагогічної діяльності, формувати гуманістичну педагогічну позицію, розуміння мети і завдань власної педагогічної діяльності; сприяти

оптимізації позитивно спрямованого педагогічного спілкування; формувати уміння програмувати власну поведінку в ситуаціях професійно-педагогічної взаємодії; розвивати уміння професійно-педагогічної комунікації; розвивати культуру мислення, мову, мімічну та пантомімічну виразність, педагогічну техніку та ораторське мистецтво, майстерність педагогічного спілкування.

2.3. Компетентності:

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність генерувати та реалізувати нові ідеї

ЗК 4. Здатність аналізувати, оцінювати, прогнозувати та забезпечувати якість дослідницької діяльності

ЗК 5. Організація власної діяльності як складової колективної діяльності

ЗК 6. Здатність мотивувати людей для досягнення спільної мети

ЗК 7. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

2.3.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 1. Знання основ філософії, психології та педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості й уміння їх використовувати в професійній та науковій діяльності.

ФК 2. Оцінювання і прогнозування освітніх подій та явищ.

ФК 3. Здатність проєктувати та організувати сучасне освітнє середовище для навчання, виховання та розвитку учнів/студентів.

ФК 4. Здатність організувати процес навчання на засадах педагогіки партнерства та студентоцентризму

ФК 7. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та методичної діяльності.

ФК 8. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати напрями розвитку методики навчання математики.

ФК 9. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології в науковій та педагогічній діяльності.

ФК 10. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в діяльності сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

2.4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. *Концептуальні та методологічні знання* в галузі 01 Освіта/Педагогіка, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 2. *Комплексні знання* (зокрема переосмислення, критичний аналіз) релевантної наукової літератури за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика).

ПРН 3. *Здатний демонструвати* інноваційність, високий ступінь самостійності, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 4. *Здатний пояснювати та ілюструвати* на прикладах розв'язування складних педагогічних задач із використанням сучасних методологічних підходів у навчанні та вихованні, *приймати* обґрунтовані рішення, в тому числі в конфліктних педагогічних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

ПРН 5. *Вміє* започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ПРН 7. *Здатний презентувати* результати досліджень та обговорювати їх з професіоналами

державною та іноземною мовами.

ПРН 10. *Здатний проектувати* інноваційне освітнє середовище, ефективно *працювати* автономно та в команді, *організовувати* роботу предметно-професійних об'єднань викладачів математики.

ПРН 12. Здатний до організації та розвитку цілісного освітньо-розвивального середовища, що сприяє навчанню та вихованню всіх студентів/учнів у контексті сучасних завдань розбудови України.

ПРН 13. *Добирає і застосовує* сучасні освітні технології і методики для формування предметних компетентностей учнів/студентів та *здійснює* аналіз ефективності занять.

ПРН 14. Здатний формувати ціннісний аспект математичного та педагогічного знання, координувати його емоційне сприйняття студентами.

ПРН 16. *Здатний аналізувати, проектувати, впроваджувати* та модернізувати навчально-методичне оснащення навчання математики.

ПРН 22. *Здатний* до презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності,

ПРН 23. Має здібності вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поняття компетентність, компетентний, компетенція. Компетентність як готовність до виконання поставленого завдання, що є результатом набуття компетенцій та включення особистісних характеристик людини. Компетенції як знання, вміння, навички і досвід, набуті та розвинуті завдяки навчанню. Сучасні класифікації загальних компетентностей. Мотиваційна, проєктувальна, конструктивна, комунікативна, інформаційно-аналітична, організаційна компетенції. Особистісний потенціал викладача: морально-етичні, науково-педагогічні, індивідуально-психологічні якості; професійно-педагогічні здібності. Основні характеристики професійної компетентності.

Тема 2. ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зміст поняття «інформаційна компетентність». Структура інформаційної компетентності викладача ЗВО. Елементи інформаційної компетентності: мотивація, потреба та інтерес до отримання знань, умінь і навичок у галузі технічних, програмних засобів інформації; сукупність громадських, природних і технічних знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства; знання, що становлять інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності; способи і дії, що визначають операційну основу пошукової пізнавальної діяльності; досвід пошукової діяльності у сфері програмного забезпечення і технічних ресурсів; досвід стосунків «людина-комп'ютер». Критичне мислення як складова інформаційної компетентності викладача ЗВО.

Тема 3. ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Об'єкт, предмет, мета, завдання дослідницької діяльності викладача ЗВО. Методи педагогічної діагностики. Алгоритм виконання етапів дослідницьких робіт (теоретичних, пошукових, прикладних): 1) залученість проблеми (теми) дослідження; 2) вибір об'єкту дослідження; 3) постановка мети дослідження; 4) виконання огляду стану питання дослідження (за літературними джерелами і емпіричними даними); 5) постановка завдань дослідження; 6) розробка гіпотези дослідження; 7) розробка теоретичних засад і передумов дослідження; 8) розробка програми і методики експериментального дослідження; 9) проведення теоретичного або експериментального дослідження; 10) обробка, визначення

надійності та аналіз результатів дослідження; 11) практична апробація результатів дослідження і визначення їх ефективності; 12) узагальнення результатів теоретичного і експериментального дослідження, зіставлення їх з результатами практичної апробації; 13) формулювання висновків і пропозицій (рекомендацій) щодо використання теоретичних і практичних результатів і подальшого напрямку досліджень; 14) складання і оформлення наукового звіту; 15) впровадження результатів дослідження в практику.

Тема 4. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Складові комунікативної компетентності викладача ЗВО: комунікативні знання, вміння, навички; комунікативна спрямованість; гуманістична позиція; комунікативна креативність, що забезпечують у комплексі ефективне педагогічне спілкування. Комунікативна компетентність як особистісна якість педагога, що визначається його включеністю у професійну діяльність, формується в процесі розвитку і саморозвитку особистості в цілому, включаючи її пізнавальну, емоційно-вольову і мотиваційну сфери, системи стосунків і ціннісних орієнтацій. Комунікативна компетентність передбачає поінформованість педагога про цілі, суть, структуру, засоби, особливості педагогічного спілкування (комунікативні знання); володіння технологією цієї діяльності (комунікативні вміння і навички); сформованість індивідуально-психологічних якостей фахівця, які забезпечують усвідомлення важливості ефективного педагогічного спілкування, прагнення до постійного вдосконалення комунікативної сторони педагогічної діяльності (комунікативна спрямованість), орієнтацію на особу людини як на головну цінність (гуманістична позиція), а також здатність до нестандартного, творчого рішення комунікативних завдань, що виникають у процесі педагогічного спілкування (комунікативна креативність).

Тема 5. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Засоби професійно-педагогічної комунікації: вербальні і невербальні засоби комунікації. Вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. Засоби комунікації, засоби професійно-педагогічної комунікації, вербальні засоби комунікації, мова, мовлення, монолог, діалог, полілог, усне мовлення, писемне мовлення, внутрішнє мовлення, культура мови, культура мовлення, ознаки культури мовлення, техніка мовлення, мовленнєвий етикет педагога, мовленнєві моделі взаємодії «викладач ЗВО – студент», репліки, висловлювання викладача, їх функції. Невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. Невербальна комунікація, засіб невербальної комунікації, статична і динамічна експресія, залученість, комунікаційні артефакти, такесика, проксеміка.

Тема 6. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність педагогічного спілкування як виду професійної діяльності викладача ЗВО, його функції та види. Педагогічна взаємодія. Модель процесу комунікації. Комунікативна компетентність, комунікативна культура. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Характер педагогічного спілкування: функціонально-рольове й особистісно-орієнтоване, їх взаємозв'язок у педагогічній взаємодії. Рольові позиції: позиція Дорослого, позиція Батька, позиція Дитини, позиція Неучасті, їх вплив на поведінку співрозмовника. Бар'єри спілкування (фізичний, психологічний, соціальний, гностичний, естетичний та інші). Основні стилі спілкування як вияв характерних особливостей педагогічної взаємодії. Педагогічна етика.

Тема 7. ІНШОМОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність іншомовної компетентності викладача ЗВО. Структура іншомовної компетентності: вербально-комунікативна компетенція (здатність опрацювати, групувати, запам'ятовувати); лінгвістична компетенція (здатність розуміти, продукувати необмежену кількість правильно побудованих речень за допомогою засвоєних слів і правил

їх поєднання); вербально-когнітивна компетенція (здатність брати до уваги під час мовленнєвого спілкування контекстуальну доречність); 7амученість7ативна компетенція (володіння понятійним апаратом, необхідним для аналізу та оцінювання відповідності використання засобів мовленнєвого спілкування).

Тема 8. КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікації. Структура педагогічного конфлікту. Динаміка педагогічного конфлікту, його фази (латентна, демонстративна, агресивна, батальна, зростання порушень, деформація когніцій, фінал конфлікту, ескалація, рецидив). Об'єкти і суб'єкти конфлікту у ЗВО, їх особливості. Раціональна комунікація у конфлікті (9 кроків до уникнення деструктивного конфлікту, 9 кроків до врегулювання конфлікту, правила передбачення конфлікту). Типові стратегії конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Адаптивна поведінка педагога в конфлікті, управління розвитком і перебігом конфлікту. Стили поведінки в конфліктній ситуації, поведінкові індикатори, захисні реакції, адаптивна поведінка. Етичні вимоги до викладача у конфліктній ситуації.

Тема 9. СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність і зміст соціальної компетентності. Структура соціальної компетентності. Складові соціальної компетентності: соціальна підприємливість; комунікативна компетенція; загальна правова та економічна грамотність; вміння розбиратися в особливостях різних соціальних груп; здатність приймати відповідальність та уникати її; здатність вести за собою (соціальна впевненість); вміння розбиратися в соціальних ролях і міжособистісних відносинах; вміння встановлювати довготривалі партнерські відносини; здатність керувати власним іміджем. Соціальна компетентність залежить від основних характеристик життя даного суспільства: економічного і політичного устрою, історико-культурних особливостей, раціональної організації суспільних відносин.

Тема 10. ФАСИЛІТАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА

Поняття «педагогічна фасилітація». Характеристики фасилітативної педагогічної взаємодії: співпраця та взаємодія викладача зі студентами, тих, хто вчиться, між собою ґрунтується на розумінні і підтримці; організація діяльності та взаємодії спрямована на конструктивне вирішення проблемних завдань; власна позиція: за кожним учасником взаємодії визнається право на власну думку, позицію, що має на увазі щире зацікавлення у думці інших і 7амуч'язуванні власної думки; індивідуальність та рівність: кожен суб'єкт визнається неповторною особистістю, рівною серед інших у прояві своєї індивідуальності; саморозкриття: фасилітатор педагогічно грамотно і відкрито виявляє свої власні почуття й емоційні переживання, знімаючи психологічні бар'єри відчуженості між учасниками взаємодії; 7амученість кожного до спільної діяльності (партисипативність): співучасть студентів в організації діяльності з педагогом, спільне прийняття рішень про форми, способи і норми здійснення взаємодії, колективна відповідальність за прийняті рішення; організація простору: фасилітативна організація простору дозволяє вільно встановлювати зоровий контакт, виконувати спільні дії, обмінюватися вербальними і невербальними засобами комунікації, емоційними станами, забезпечуючи зворотній зв'язок і взаєморозуміння. Фасилітаційна компетентність викладача ЗВО.

Тема 11. РЕФЛЕКСИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність понять «рефлексія» і «рефлексивна компетентність». Структура рефлексивної компетентності викладача ЗВО. Рефлексивна культура як фактор професіоналізму викладача ЗВО. Мета і результат педагогічної творчості. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності педагога. Творчість, творча діяльність, педагогічна творчість, творча педагогічна діяльність. Підсистеми творчої педагогічної діяльності. Рівні творчої педагогічної діяльності. Критерії творчої педагогічної діяльності. Закони педагогіки творчості. Принципи педагогічної творчості. Процеси формування та розвитку творчої особистості. Психолого-педагогічні умови творчого розвитку особистості викладача. Стандартна і творча навчальна діяльність. Творчі ситуації. Творчі навчальні

задачі. Етапи творчого процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	2	2			5	11	2	2			7
Тема 2. Інформаційна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	2				6	8					8
Тема 3. Дослідницька компетентність викладача ЗВО	10	2	2			6	9	2				7
Тема 4. Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	2				6	9	2				7
Тема 5. Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	2	2			5	8					8
Тема 6. Психолого-педагогічна компетентність викладача ЗВО	7	2				5	7					7
Тема 7. Іншомовна компетентність викладача ЗВО	7		2			5	7					7
Тема 8. Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	8	2				6	8					8

Тема 9. Соціальна компетентність викладача ЗВО	10	2	2			6	9		2			7
Тема 10. Фасилітаційна компетентність педагога	7	2				5	7					7
Тема 11. Рефлексивна компетентність викладача ЗВО	7	2				5	7					7
Разом за розділом 1	90	20	10			60	90	6	4			80
УСЬОГО ГОДИН	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
1.	Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	2
2.	Інформаційна компетентність викладача закладу вищої освіти	2	
3.	Дослідницька компетентність викладача ЗВО	2	2
4.	Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти	2	
5.	Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	
6.	Психолого-педагогічна компетентність викладача ЗВО	2	
7.	Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	2	2
8.	Соціальна компетентність викладача ЗВО	2	
9.	Фасилітаційна компетентність педагога	2	
10.	Рефлексивна компетентність викладача ЗВО	2	
УСЬОГО ГОДИН		20	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
1.	Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	2
2.	Дослідницька компетентність викладача ЗВО	2	
3.	Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	
4.	Іншомовна компетентність викладача ЗВО	2	
5.	Соціальна компетентність викладача ЗВО	2	2
УСЬОГО ГОДИН		10	4

6. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

7. Теми індивідуальних занять (навчальним планом не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
1.	Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	7
2.	Інформаційна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	8
3.	Дослідницька компетентність викладача ЗВО	10	7
4.	Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	7
5.	Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	8
6.	Психолого-педагогічна компетентність викладача ЗВО	7	7
7.	Іншомовна компетентність викладача ЗВО	7	7
8.	Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	8	8
9.	Соціальна компетентність викладача ЗВО	10	7
10.	Фасилітаційна компетентність педагога	7	7
11.	Рефлексивна компетентність викладача ЗВО	7	7
УСЬОГО ГОДИН		60	80

9. Індивідуальні завдання (навчальним планом не передбачено)

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різних методів викладання і навчання.

- *словесні методи*: лекція-візуалізація, проблемна лекція, евристична бесіда, сторітелінг, навчальна дискусія, диспут, доповідь в публіцистичному та науково-популярному стилях;
- *практичні методи*: практичні заняття з моделюванням квазіпрофесійних ситуацій та розв'язуванням кейсів; майстер-клас (із запрошеними викладачами); включене спостереження (під час відвідування занять викладачів кафедри педагогіки , професійної освіти та управління освітніми закладами).
- *наочні методи* (мультимедійна презентація в якості унаочнення питань інноваційних освітніх технологій);
- *робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами* (самостійне опрацювання додаткової науково-методичної літератури, відвідування безкоштовних вебінарів на платформах «НаУрок», «Всеосвіта» та «Освіторія», опрацювання додаткових відеоматеріалів та фрагментів наукових текстів у відповідному розділі курсу в Google Classroom);
- *інтерактивні методи навчання*;
- *індивідуальна науково-дослідна робота* : складання портфолію, реалізація навчально-наукових проєктів, написання наукових статей.

11. Критерії та методи оцінювання

Оцінюється увесь перелік письмових, усних та практичних завдань, тестів, проєктів, презентацій, портфолію, які використовуються для визначення успішності особи, яка навчається, і визнання досягнень результатів навчання освітнього компонента.

Поточний контроль проводиться на усіх аудиторних заняттях (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль реалізується за допомогою усного і письмового опитування, захисту творчих проєктів, виступів на практичних заняттях, підготовки та демонстрації презентацій, портфолію, проведення колоквиумів, контрольних робіт.

Викладачем визначається форма здійснення поточного контролю та кількість балів за

кожен вид навчальної діяльності (наприклад, усна відповідь на теоретичне питання 1–5 балів).

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи за окремими темами; оцінка (бали) за виконання елементів наукових досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ, творче завдання; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, вебінарах, підготовку наукових публікацій. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час підсумкового контролю знань за графіком екзаменаційної сесії. На підсумковий (семестровий) контроль – залік – рішенням кафедри відводиться 20 балів. Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
А 90-100 балів ВІДМІННО	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	
С 75-79 балів ДОБРЕ	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	ДОСТАТНИЙ
D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може про ілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій ощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	НИЗЬКИЙ
F _x 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА											Підсумковий контроль (залік)	Загальна кількість балів
Розділ 1. Особливості організації гурткової роботи в позанавчальній діяльності												
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	K.p	20	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20		

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний посібник «Професійна компетентність викладача ЗВО» Вінниця 2020.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бабаян Ю. О. Формування рефлексивної компетентності майбутнього вчителя// *Формування професійної компетентності майбутнього вчителя: Навч. посіб.* / За заг. ред. проф. С.І. Якименко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – С. 231-266.
2. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів // *Рідна школа.* – 2016. – № 3. – С. 21-23.
3. Головань М. С. Сутність і зміст поняття «дослідницька компетентність» // *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наук. праць.* Вип. 7. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМет АУ, 2015. – С. 55-62.
4. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача ВНЗ: теоретико-методологічний аспект: Монографія. Запоріжжя: ГУ–ЗІДМУ, 2006. – 332 с.
5. Дзюба Т. Конфліктологічна компетентність директора школи// *Шлях освіти.* – 2014. – №1. – С. 3-8.
8. Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія/ В.Й. Бочелюк та ін. – Запоріжжя: ГУ–ЗІДМУ, 2007. – 248 с.
9. Сисоєва С.О. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посіб. Київ. Ун-тет ім. Б. Грінченка. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс». 2016. – 156 с.
10. Черемис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції// *Вища освіта України.* – 2006. - № 2. – С. 84-88.
11. Ягупов В. В. Інформаційно-аналітична компетентність керівників професійно-технічних навчальних закладів: поняття, зміст і структура// *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка;* зб. наук праць: Вип.3 / Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України; [Ред. кол. В.О. Радкевич (голова) та ін.].-К.Вид-во ІІТО НАПН України, 2012. - С.32.
12. Яковенко Т. ІКТ-компетентність педагога як інструмент підвищення рівня його професійної компетентності. К.: Вища школа, 2018. – 98 с.

Додаткова

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація. К.: Центр навч. л-ри, 2004. -186 с.
3. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002.- 246 с.
4. Головань М. С. Компетентнісний підхід як методологічна основа вищої професійної освіти// *Психологія, реальність і перспективи.* Збірник наук. праць Рівненського держ. гуманіт. ун-ту. Вип. Й. 0т Рівне: РДГУ, 2016. – С. 53-59.
5. Дерев'янко О. В. Теоретичні засади формування професійної компетентності// *Збірник наукових праць № 27. Серія: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* Вінниця, 2011. – С. 523–528.
6. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення. Харків «ОВС», 2002. 168 с.

8.Тесленко М.М. Професійна компетентність як показник якості фахової підготовки майбутнього психолога// *Вісник ОНУ ім.. І.І. Мечникова. Психологія.* 2015. Т. 20. Вип. 2(36). Ч.2. – С. 186-191.

10. Ягупов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти// *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота.* – К.: КМ Академія, 2017. Т. 71. – С. 3-8.

15. Інформаційні ресурси

<http://studentam.net.ua/content/view/7702/97/>

<http://readbookz.com/book/172/5428.html>

<http://www.stattionline.org.ua/pravo/62/8689-osnovni-skladovi-profesijno%D1%97-kompetentnosti-vikladacha-vishhogo-navchalnogo-zakladu.html>